

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти». - Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 №559 [Електронний ресурс]. - Режим доступу до журн.: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z1050-01>

8. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року / [пер. з англ. мови О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе, Л.Й. Юрківська, С.О. Куліков]. – К.: ТОВ “ІАМЦ АУ “СТАТУС”, 2006. – 1152 с.

УДК 330.519.2

Тринька Л.Я.,

к.е.н., доцент кафедри інноваційної діяльності в АПК,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА LOGIT- ТА ДИСКРИМІНАНТНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА

Фінансові кризи та спади світової економіки в тій чи іншій мірі є передумовою для оцінки й визнання підприємств - банкрутами, реальними чи потенційними. Враховуючи несприятливий характер економічних процесів, який має місце у вітчизняній економіці протягом останніх років, обґрунтовано доводить необхідність оцінки та прогнозування ймовірності банкрутства кожного суб'єкта господарювання як у поточному періоді, так і у перспективі.

З метою виявлення потенційної загрози банкрутства підприємства та своєчасного розроблення заходів для його попередження, міжнародна економічна спільнота розробили чималу кількість спеціальних методів та моделей, останніх сьогодні, налічують понад двісті. [1]. Наявність такої великої кількості підходів до оцінки ймовірності банкрутства підприємств підтверджує підвищену увагу, затребуваність та доцільність загострення уваги у даній проблемі. Характеристика їх доводить різноманіття методичного змісту кожного, і, як наслідок, необхідність застосування ситуаційного підходу до вибору методу у кожному конкретному випадку.

При проведенні порівняльної характеристики методик прогнозування ймовірності банкрутства необхідно виходити із наступної системи критеріїв:

➤ Відповідність принципам антиципативного менеджменту підприємства, головними із яких, у кореспонденції із завданнями антикризової діагностики, є: можливість вивчення процесу формування кризового стану як цілісної системи; врахування галузевих характеристик діяльності; багатокритеріальність діагностування; можливість отримання динамічної оцінки.

- Можливість отримання однозначної результативної інтерпретації оцінки ймовірності банкрутства.
- Максимальна об'єктивність результату оцінки ймовірності банкрутства.
- Орієнтація на внутрішньо фірмове використання тощо.

За результатами проведеного аналізу методів та моделей прогнозування банкрутства, можна стверджувати, що в переважній більшості випадків, вони базуються на статистичному підході. При цьому, найбільш відомими і широко вживаними показали себе моделі, що базуються на застосуванні багатofакторного дискримінантного аналізу. Це можна пояснити тим, що саме цей підхід, вперше був використаний у роботах Е.Альтмана та У.Бівера при моделюванні фінансових показників. Їх вважають основоположниками всього комплексного коефіцієнтного аналізу банкрутства підприємств. Подальший розвиток комплексних статистичних моделей на основі економіко-математичного моделювання набув у роботах зарубіжних авторів Р.Ліса, Р.Таффлера і Г.Тішоу, Г.Спрінгейта, Ж.Лего, Дж.Фулмера, Ж.Конана і М.Голдера, й інших. Специфіка зарубіжних моделей прогнозування банкрутства привела до того, що у різні періоди окремі автори запропонували адаптовані варіанти російських (Г.Давидова і А.Беліков, О.Зайцева, А.Шеремет і Р.Сайфуллін, В.Ковалев і О.Волкова, Г.Савицька, Є.Мізіковський, О.Челишев та інші) та вітчизняних (О.Терещенка, В.Пареная і І.Долголаева, Л.Лігоненко тощо) моделей прогнозування банкрутства.

Однак, у ході багато чисельних досліджень моделей прогнозування банкрутства, побудованих на основі дискримінантного аналізу, виявлено ряд суттєвих неточностей, які не дозволяють ефективно і адекватно використовувати останні при оцінці банкрутства. Так, вище згадані моделі не в змозі забезпечити монетарну оцінку ймовірності банкрутства, визначену номінальним значенням. У більшості їх випадків, моделі обмежуються лише якісними параметрами: низька, задовільна, висока. Крім того, практично у всіх цих моделях має місце, так звана, «зона невизначеності», при попаданні до якої значення розрахункового показника (Z), не можна мати однозначної інтерпретації. [2]. Окреслені проблеми знаходять своє вирішення через економетричні інструменти, в першу чергу, через побудову моделей на основі регресії, зокрема моделей авторегресії і рухомого середнього (ARIMA), лінійної регресії (LRM), логістичної регресії (logit-моделі) тощо.

Зауважимо, що logit-моделі завойовують останнім часом все більше визнання серед аналітиків, їх використовують для оцінки якісних параметрів змінних, де застосування лінійного оцінювання є не можливим. Ці моделі у свій час були вивчені Коробовим, Стерсом, Мартином. Та вперше logit-модель для прогнозування банкрутства була застосована Дж.А. Ольсоном (1980), пізніше - набула розвитку у роботах Біглі, Мінга і Ваттса (1996), Мінуссі і Ворсінгтона (2007), Альтмана-Сабато (2007), Е.Евстропова (2008), Г. Хайдаршиної (2009) та

інших.

На відміну від моделей дискримінантів, в logit-моделях не виникає проблем з однозначною інтерпретацією результативного показника ймовірності. Він може набувати значень лише в інтервалі від 0 до 1, і визначає номінальне значення ймовірності настання банкрутства. Також, в logit-моделях відсутні й «зони невизначеності» властиві моделям дискримінантів, що робить їх більш привабливими для використання у практичній роботі.

Література:

1. Тринька Л.Я. Logit-моделі як альтернативні методи діагностики ризику банкрутства підприємства // матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет – конференції «Актуальні проблеми економіки і управління в сучасних соціально-економічних умовах», - Дніпропетровськ, 2-3.10. 2012р.

2. Мурадов Д.А. Logit-регрессионные модели прогнозирования банкрутства предприятий [Электронный ресурс]. / Д.А. Мурадов // Режим доступа

http://article.gubkin.ru/index.php?page=category&lang=ru&id=12&page_num=3

УДК 658.14

Яковець Т.А.,

аспірант,

Тернопільський національний економічний університет

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Питання економічного аналізу відіграють важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності та пошуку шляхів її підвищення. Підприємницька діяльність потребує постійного контролю за своїм розвитком, аналізу процесів, під дію яких потрапляє підприємство в сучасних умовах господарювання. Однією із актуальних проблем економічного аналізу є проблема дослідження структури капіталу підприємства.

Структура капіталу використовується для того, щоб визначити пропорції між різними джерелами, які підприємство використовує у своїй діяльності і визначається співвідношенням зобов'язань і власного капіталу підприємства. Таким чином, структура капіталу визначає шлях одержання підприємством довгострокових фінансових ресурсів.

Нині аспекти цієї проблеми є предметом дослідження багатьох вчених. Серед зарубіжних науковців вагомий внесок у дослідження даного питання внесли: Є.Ф. Брікхем, Дж. М. Вахович, А. Гропеллі, Дж. І. Фіннерті, І.Т. Балабанов, В.В. Ковальов, О.С. Стоянова, А.Д. Шеремета та інші, а також вітчизняні